

Beantwoording Raadsragen

schriftelijke vragen ex art. 33 Reglement v. Orde, mail en mondelinge vragen commissies en raad

Onderwerp:	Afrikaanse Varkenspest (AVP)	Datum antwoord:	19 november 2018
Datum vraag:	19 november 2018	Portefeuillehouder:	Mw. J. Eugster Burgemeester (wnd.)
Gesteld door:	CDA	Behandelaar:	Rita Lavrijsen-Sanders
Registratienr.:	18.11087		

Vraag

Wat doet onze gemeente aan de Afrikaanse varkenspest welke al op meerdere plekken in België is uitgebroken?

Er wordt over gesproken dat het niet de vraag is of het gaat uitbreken maar wanneer.

Er werd bijvoorbeeld aangegeven of de jacht op wilde varkens wordt opgeschroefd.

Antwoord

Landelijke aansturing en communicatie:

Op 18 oktober 2018 is door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) de Regeling preventieve maatregelen Afrikaanse varkenspest 2018 vastgesteld. De dierziektebestrijding wordt centraal aangestuurd vanuit het ministerie van LNV. De Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) is verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan. Bij nieuwe ontwikkelingen en een eventueel verdacht of besmet bedrijf binnen de gemeente zal de NVWA de burgemeester op de hoogte brengen en verschaft de regio-ambassadeur van het ministerie van LNV aan betrokken burgemeesters (zo nodig aan de coördinerend burgemeester van de veiligheidsregio) duidelijkheid over de aard van een ziekte en over de maatregelen die het ministerie treft.

Verder heeft de NVWA in samenspraak met de provincie informatieborden geplaatst langs de A67 en provinciale wegen en bij parkeerplaatsen. Deze plekken worden vaker schoongemaakt en de vuilnisbakken worden vaker geleegd.

Afschieten van wilde zwijnen is toegestaan omdat zij als een belangrijke ziektenverspreider worden gezien. De Faunabeheereenheid Noord-Brabant voert namens de provincie het faunabeleid uit en informeert vervolgens de jagersverenigingen.

Gemeentelijk niveau:

Op gemeentelijk niveau is er vooral contact met de andere Kempengemeenten en hebben wij contact gezocht met de Jagersvereniging Sint Hubertus uit Reusel. Ook in onze gemeente worden informatieborden (zo'n 10 stuks) door onze gemeente geplaatst. Deze borden wijzen wandelaars e.d. erop dat ze geen voedselresten in de bossen achter moeten laten. De locaties hiervoor worden bepaald in overleg met de jagersvereniging.

Op 13 december as. is er een overleg met de ambtelijke collega's van alle gemeenten van onze Veiligheidsregio Brabant Zuidoost, daar heeft onze gemeente de AVP ter bespreking op de agenda laten zetten.

Coördinerend burgemeester en bestuurlijk portefeuillehouder voor Zuidoost-Brabant is mevrouw Arinda Callewaert, burgemeester van de gemeente Bergeijk.

Bijlagen:

- Memo stand van zaken Afrikaanse varkenspest van het ministerie van LNV (18.11154)
- Brief over Afrikaanse varkenspest van de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (18.11155).

Directie Communicatie

Behandeld door

J. Friso

06-11055794

j.friso@minez.nl

Datum

7 november 2018

Kenmerk

DC / 18284929

Kopie aan

Bijlage(n)

memo

Stand van zaken AVP - Informatie voor gemeenten

Op 12 september jl. is Afrikaanse varkenspest (AVP) aangetroffen bij wilde zwijnen in de provincie Luxemburg in België. Dit is een besmettelijke virusziekte die alleen voorkomt bij varkens en wilde zwijnen. Afrikaanse varkenspest leidt bij varkens vaak tot de dood, maar is *niet besmettelijk* voor mensen. De dierziekte is in 2014 geïntroduceerd in het oostelijk deel van de EU en is vorige maand dus ook aangetroffen in België. De Belgische overheid heeft een besmet gebied aangewezen en diverse maatregelen getroffen. Karkassen van besmette zwijnen worden verwijderd en geschoten dieren onderzocht. De ziekte is tot nu toe niet buiten het gebied aangetroffen.

Naar aanleiding van de situatie in België hebben het Ministerie van LNV en de NVWA samen met provincies, brancheorganisaties en andere betrokken partijen preventieve maatregelen genomen en enkele acties ondernomen. Het is van groot belang dat iedereen alert is en preventieve maatregelen treft om de kans op introductie van AVP in Nederland zo klein mogelijk te maken. De genomen maatregelen en in gang gezette acties zijn te vinden in een [brief aan de Tweede Kamer](#) (dd 12 oktober jl.).

De nadruk ligt op het nemen van maatregelen om introductie van AVP in wilde zwijnen en in de varkenshouderij te voorkomen. Varkenshouders worden geacht passende hygiënemaatregelen op hun bedrijf te nemen. Verder geldt een verplichting voor een extra reiniging en desinfectie van veewagens die terugkeren uit landen met uitbraken van de ziekte bij gehouden varkens. Daarnaast zijn er bewustzijns campagnes geïnitieerd om te voorkomen dat wilde zwijnen in contact komen met besmette voedselresten (varkensvleesproducten). De NVWA heeft daarvoor flyers gemaakt en er zijn bij diverse parkeerplaatsen borden geplaatst om chauffeurs bewust te maken van de risico's van bijvoorbeeld het weggooien van etensresten in de natuur.

De kans op introductie van Afrikaanse varkenspest in Nederland kan volgens de Deskundigengroep Dierziekten verder worden verkleind door het aantal wilde zwijnen te verlagen. Provincies zijn verantwoordelijk voor het populatiebeheer. De vier provincies met wilde zwijnen, te weten Gelderland, Limburg, Noord-Brabant en Overijssel, hebben aangegeven dat de reguliere methoden die zij daarvoor tot hun beschikking hebben onvoldoende effectief zijn. Dat heeft ertoe geleid dat de minister de beperkte bewegingsjacht tijdelijk toestaat om de provincies meer handvatten te bieden voor het populatiebeheer.

Bij een uitbraak van AVP in een Nederlandse varkenshouderij wordt een beschermings- en toezichtgebied ingesteld waar beperkende maatregelen gelden. Besmette varkensbedrijven worden geruimd en mogelijk vinden er ook preventieve ruiming plaats. Daarnaast gelden er allerlei vervoersbeperkingen. Bij een besmetting bij wilde zwijnen worden een besmet gebied en een buffergebied aangewezen. In het besmette gebied worden onder andere beperkende maatregelen opgelegd aan varkenshouders, zoals een afschermplicht. Ook kunnen er toegangsbeperkingen zijn voor het besmette gebied.

In het geval van een besmetting met Afrikaanse varkenspest in Nederland neemt de regioambassadeur van het ministerie van LNV contact op met de burgemeesters van gemeentes waar de uitbraak heeft plaatsgevonden of die liggen in een aangewezen besmet gebied.

Op de website van [NVWA](#) staan de contactgegevens voor vragen over de bestrijding van varkenspest en van het landelijk meldpunt dierziekten.

Meer informatie is ook te vinden op de website van [Rijksoverheid](#) en de [Gezondheidsdienst voor Dieren](#).

Aan:

- de burgemeesters van de gemeenten in Zuidoost-Brabant
- het Algemeen Bestuur van de GGD Brabant-Zuidoost

Datum 9 november 2018

Behandeld door

T.C. van Sliedregt

Onze referentie

Onderwerp

Afrikaanse Varkenspest

Geachte heer, mevrouw,

Onlangs werd bekend dat de Afrikaanse Varkenspest is vastgesteld bij dode everzwijnen in het Belgische Wallonië. Met deze brief informeren wij u over deze dierziekte en de samenwerking met ketenpartners die op dit moment plaatsvindt.

Afrikaanse Varkenspest

De Afrikaanse Varkenspest is zeer besmettelijk bij gedomesticeerde varkens en andere varkensachtigen, zoals het wrattenzwijn en het boszwijn en kan gemakkelijk van het ene dier op het andere worden overgedragen. Het betreft geen zoönose, wat inhoudt dat mensen er niet ziek van kunnen worden. Ook huisdieren lopen geen gevaar. Mensen kunnen wel het virus verspreiden door voorwerpen (voertuigen, laarzen, kleding), maar ook door besmette etenswaren of etensresten die worden achtergelaten. Er is voornamelijk geen vaccin voor dit virus en het blijft veel langer actief dan klassieke varkenspest (wel 18 maanden). Een eventuele uitbraak in Noord-Brabant heeft waarschijnlijk grote economische en maatschappelijke gevolgen voor de varkenshouderij en gerelateerde bedrijven.

Risico op uitbreiding

De uitbraak in België betekent niet dat de kans groter is geworden op een introductie in Nederland. Deze kans is al aanwezig sinds de introductie van de ziekte in de Europese Unie in 2014 en is onveranderd gebleven. Wel laat de uitbraak in België zien dat het virus een grote 'sprong' kan maken en een introductie dus wel een reële mogelijkheid is. Landelijk zijn protocollen opgesteld om een eventuele uitbraak te bestrijden¹.

Landelijke aansturing en communicatie

De dierziektebestrijding wordt centraal aangestuurd vanuit het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). De Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) is verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan. Bij nieuwe ontwikkelingen en een eventueel verdacht of besmet bedrijf binnen uw gemeente zal de NVWA u als burgemeester op de hoogte brengen en verschaft de regio-ambassadeur van het ministerie van LNV (mevr. Marjolijn de Haas) aan betrokken burgemeesters (zo nodig aan de coördinerend burgemeester van de veiligheidsregio) duidelijkheid over de aard van een ziekte en over de maatregelen die het ministerie treft.

In de bijgevoegde folder van het ministerie van LNV vindt u meer informatie voor gemeenten over de Afrikaanse varkenspest.

Bevoegd gezag

- De bestrijdingsrichtlijnen voor een aantal besmettelijke dierziekten liggen vast in Europese regelgeving en Nederland is verplicht die richtlijnen te volgen. Voor de Nederlandse overheid is wel enige ruimte om de bestrijding aan te passen aan de lokale situatie.
- Het optreden door de overheid bij een dierziekte is gecentraliseerd: voorbehouden aan de minister van LNV en voor enkele besluiten aan de Europese Commissie en Raad. Daarnaast kunnen Commissie en Raad in geregelde gevallen maatregelen van een lidstaat wijzigen of intrekken.
- De rol van de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio is beperkt tot (mogelijke) gevolgen voor de openbare orde (optreden bij een dreigende verstoring van de openbare orde met inbegrip van

¹ Bron: Wageningen University & Research (WUR) en Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA).

het trachten te voorkomen van een verstoring en optreden bij een daadwerkelijke verstoring van de openbare orde). En daarnaast kan de burgemeester in deze casus ook optreden als burgervader richting de direct getroffen.

- Als Defensie optreedt ter ondersteuning van de NVWA, staan deze eenheden onder het gezag van de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio.

Voor de verdere toelichting van deze bevoegdheden verwijzen we u naar de Bestuurlijke Netwerkaart Dierziekten en bevoegdhedenschema dierziekten en plantenziekten².

Rol veiligheidsregio's

Aangezien het geen zoonose betreft heeft de GHOR/GGD hierin geen wettelijke taak. Ook de taak van de Veiligheidsregio (VR) is beperkt tot eventuele problematiek op het vlak van de openbare orde en veiligheid. Wel zien we als VR een discrepantie tussen de regionale, bestuurlijke en operationele behoefte aan informatie en de afstemming en de daadwerkelijke informatieverstrekking vanuit de NVWA en het ministerie van LNV. Om die reden zien de Brabantse veiligheidsregio's het als hun rol om u als bestuur/gemeente hierin te faciliteren.

De Brabantse veiligheidsregio's zetten zich gezamenlijk in op een goede afstemming en samenwerking met betrokken partners. Zo zijn de volgende activiteiten reeds opgepakt:

- het initiëren en onderhouden van contacten met de inhoudelijke experts (o.a. NVWA en de regio ambassadeur van LNV);
- het afstemmen van een gezamenlijke risico- en crisiscommunicatiestrategie tussen de Brabantse veiligheidsregio's en rijkspartners;
- het herzien van de plannen en procedures van hulpdiensten omtrent het optreden bij dierziekten of het optreden op locaties bij een dreiging/verdenking daarvan.

Coördinerend burgemeester en bestuurlijk portefeuillehouder voor Zuidoost-Brabant is mw. Arinda Callewaert.

Met bovenstaande vertrouwen wij u voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de regionale contactpersoon, mw. Gerry Demers, gerrydemers@vrbzo.nl

Met vriendelijke groet,

R.K. Brons
Directeur VRBZO

² Bestuurlijke Netwerkaarten Crisisbeheersing, Netwerkaart 8 Dierziekte – versie 2018. [Link](#)